Sova, Antonín
Tri zpevy dnesku i zítrku

Vaša Sauda

A. SOVA

TŘI ZPĚVY DNEŠKŮ I ZÍTŘKŮ.

VYDALO LIDOVÉ DRUŽSTVO TISKAŘSKÉ A VYDAVATELSKÉ
V PRAZE R. 1905.
VYTIŠTĚNO V KNIHTISKÁRNĚ EDVARDA LESCHINGRA V PRAZE.

Váša Jauda 1905.

A. SOVA

TŘI ZPĚVY DNEŠKŮ I ZÍTŘKŮ.

VYDALO LIDOVÉ DRUŽSTVO TISKAŘSKÉ A VYDAVATELSKÉ
V PRAZE R. 1905.
VYTIŠTĚNO V KNIHTISKÁRNĚ EDVARDA LESCHINGRA V PRAZE.

I.

AUGIÁŠŮV CHLÉV

I.

A ještě několik zšeřených věží
se kmitlo v obzoru.
Tam v cizině tolik otázek leží,
že zmlkli jsme v hovoru.

Tam v cizině krásně jsem přehlušil
svou bolest hlodavou.
Za kolínským dómem kout zářící byl
v noc tmavou, modravou.

Na verandě hôtelu rýnských vín
se perlí číší sta.
Květiny voní v lamp stlumený stín,
číš sklepník ti uchystá . . .

Dnes literátek ni politik,
ni sportsman, jenž o slávu hrál,
tu neseděl žádný výtečník,
svých maximů nekázal.

Spíš, bestie? Bolest lehko spí,
když úsměv má opilý.
Nevím, zda zítra nezaspí,
či víc se zas posílí?

II.

A co tak sedím a přemýšlím,
nad dómem oblak pluje.
A z granátu vína lehoučký dým
noc květnovou prostupuje . .

Teď zpívá blahobyt severních měst
a v nejvyšších akkordech jásá . .
Tam u nás, dím skromně, víc krásy jest…
Však zanedbanější krása.

Je bídný, je vyloupený lid,
že nechal se ušlapat k smrti,
že nastavil lebky a dal se bít
a věřil v moc, jež ho drtí . . .

Mne k prokletým šprýmům dráždila
ta města, jich spěch a smích:
že bez poručnictví trávila
ze staletých kultur svých,

že ani to od včíra bohatství
jež neví kam s rukama, není tu,
ni přílišná bída, jež hladoví
a večer se noří z úkrytů . .

To nejvíce Frankfurt se honosil,
ten pelech bursiánů.
Ty starý, já děl mu, též slavným jsi byl.
Kde Rotschild je? — Leží v Pánu?

Tvá vybledla bursa. Zbyl kultus Götha,
i nenávist k Berlínu . . .
Co slunce se schýlilo k severu světa,
je západ ve stínu—. .

Však zlato teče tu korytem . . .
Snad z tradice? Z mravenčí píle?
Hřmí třídy poptávkou, odbytem . .
Jsou kupčíků ženy tak bílé . . .

III.

Kde bouřlivo, veselo, ruch a šum,
tam žhavé se železo kuje . . .
Tam nikdo, jak zvykem melancholikům
před krámem svým nepokuřuje.

A nikdo na subvence nečeká,
by odvahu měl co začít,
tam Snáře se nikdo neleká,
jenž nezdar by mohl značit.

Kde s odvahou v život se vychází
a poctivost za cíl ručí, . . .
tam otcům jsou světější odkazy,
tam synové dědit se učí . . .

Ne, že tam snad není chudoby
a peleší bídy a skrejší.
Přec zoufalá není bída tak,
že stát je kulturnější.

Tak beznadějná ni trvalá,
by člověk šel vykrváceti . . .
Dnes v údolí spadne Stymfalský pták,
však zítra zas poodletí . . .

Kdes veselá bída, kdes veselé bídy,
smích kultur stoletých . .
Já amsterodamské zřel smát se židy:
to volných byl občanů smích . . .

A bouřlivo u moře, rušno a vzduch,
tam peněžních baronů divy.
Ač v Bruselu nouze ti křičí v sluch,
přec lehce tak do ulic civí . . . ,

i nad promenoiry v Antwerpách,
kde zbožím ční přecpané lodi,
i na Place Vertu, kde hudba zní
a nevěstky s lodníky chodí . . .

Jen u nás tam více smutno je,
tam Stymfalští hnízdí ptáci . . .
Chlév Augiášův tam přetéká . . .
A resignace se vrací . . .

IV.

Chlév Augiášův, mně zdálo se
tam z každé vesnice volá,
před kostelem plná je hospoda
a poloprázdná škola.

Jen byrokratický materiál
v těch vesničkách drobných se rodí,
pak nedostudovaných studentů pár,
již v Praze po žebrotě chodí.

Ten sentimentální pobuda
na matku si vzpomíná hodnou.
Ten byrokrat s hvězdami zlatými
německy překřtí ves rodnou.

Ti, kteří v té vesnici zůstali,
ti u panstev nádenničí,
neb v továrnách černých a čmoudících,
jež do kraje komíny týčí . . .

Má cizák jmění tak obrovské
a umí je množit, jím vlásti.
My bez odvahy a bídní jsme
a hladoví ve vlastní vlasti.

Nám heslo se v ústech obrací
o průmyslu, bankovnictví . . .
Však máme jen usedlé domácí
a za pecí bohabojnictví . . .

Snad někteří k polím by přirostli,
jichž domky se rozsedly strání . . .
Jen kdyby dráb před sklizní nepřišel
a nenastavil svých dlaní . . .

Jsou hříšky okresních starostů, —
že hejtman své zamhouřil oči . . .
Jsou hříšky okresních hejtmanů. —
Hřích — druhý hřích sotva zočí . . .

A žádá-li občan reformy,
neb uražen, tlumí-li vzlyky,
svou zpoličkovanou vystaví tvář
v lokálce „Politiky“.

Jsme chudí, jak myši kostelní
a svlečení, ctíme své žaly:
nám království dekorací je
a prázdným titulem králi.

A zbude-li cosi po mrtvolách,
to shrábnou již velebníci,
i hrabiví ptáci pohřební
a ubozí kostelníci . . .

V.

Já vzdálen teprve cítil jsem
puch Augiášova chléva,
tu vlastní hloupostí bučící zem
a v práci všecka ta střeva . . .

Chlév kdyby se dávno byl vyčistil,
dřív došli jsme k reelním věcem . . . .
Kdos politikem být nemusil,
kdos básníkem ne, kdos vědcem. —

S tou politikou by si za pec byl leh'
pan Pacák bez cirátů.
Tu literaturu by nekrmil Štech
z německých inserátů.

To realistům by nerost dluh
a klerikům z dividend břicha,
ve stranách by nesesměšnil duch,
že potvůrka žrát chce, tichá.

A kdyby byl kdokoliv korunu chtěl,
my státníků mohli být prosti,
co hlodají denně, o tisíckrát žel,
na státoprávnické kosti . . .

Teď Heráklesků již na tisíc,
čím dále však puch je větší . . .
A Heráklesků je stále víc,
i ohavných, slavnostních řečí . . .

Chce každý být cenným i potřebným
a odměněným dle práva,
ten brečí hlasem prosebným
a onen se zaprodává . . .

I revolučníci šilhají
po cenách dobrých mravů.
Dlaň nastavují a vzývají
šlechetný instinkt davu.

VI.

Že pozdě se narodil Heràkles,
stal pouhým se pohunkem z chléva.
Už v Argolis jiný panoval král,
on otročit musil, syn Zeva.

Spal na lví kůži a hydry bil,
děv padesát oplodnil nocí.
Pak Stymfalské ptáky vyhubil:
tak česť dělal božskému otci . . .

Však nikam to nepřived jako my,
že, zdá se mi, otročil tuze,
že bravurní kousky jen prováděl,
jen aby se zavděčil luze . . .

My k otroctví měli vždycky sklon,
leč vlastní chlév nečistili.
My tu a tam houkli na poplašný zvon,
a Evropu vybouřili . . .

My husitskou morálkou vzkypěli,
ba zdáli se předbojníky . .
pak pobili jsme se u Lipan . . .
a stali se katolíky.

Ba revolučníci bídně tak,
tak bídně své končí stáří . . .
Zří k Římu jich pokrytecký zrak,
však čertům se dobře daří . . .

Kdys vyházeli jsme konšely,
své místodržící i krále . . .
Teď k Římu lnem', báby svíčkové . . .
A zase nemůžem dále . . .

VII.

Vlak divoce letí . . . a jediný
mne pocit při návratu mučí:
že blízko je veliký, zpustlý chlév,
kde do všech koutů to bučí . . .

Že na blízku veliký Kocourkov
zlých snaživců, povalečů,
klepařské hnízdo paní a vdov
a lokální slávy žreců . . .

Ti jedni se přátelí s Francií
a druzí jsou Rusofili,
ti od Černé Hory cos čekají, —
snad po řádech zatoužili? . .

Ti jedni chtějí zachovat stát,
i missie, kongregace,
ti druzí ho chtěji rozbourat,
bez obětí a práce.

Jen advokáti dál vedou při
a hledí nám zachovat krále.
Ač celé už království prohráli,
svůj honorář berou stále.

Ba málo kdo poctivě pracuje
tou drobnou a mučivou prací,
že všecko, co krásné a velké je
ve větších frasích se ztrácí . . .

A změmčuje šlechta a zhlupuje kněz
a advokát hrá si s city,
vše byrokratický sežírá rez,
cejch věčných otroků skrytý.

Jak možno výš vzletět? Orlí vzmach
jak chtíti činů a práce?
I talent se kazí . . . Těší jej
hlupáků gratulace . . .

VIII.

Chlév Augiášův ten hnije,
jím nepohnout, bylo by líp.
Ten zápach by usmrtil živé,
hnít skrytě, to lepší je vtip . . .

Je tisíce Hérákleskův,
leč mrtev Hérákles.
Pro nezvratný osud náš lijí
stroj vražedný v Essenu kdes.

My hravě tak otročíme,
my u cizích kupujem.
Stroj krví si zaplatíme,
pod pruským kdysi jhem.

Když duší jsme nemohli zmoci,
ni pevnou vůlí svou,
tož jednou nás vymetou mocí,
a s německou brutalitou . . .

II.

KOLOVRÁTKÁŘ

I.

Je zemička malá a málo v ní
co hodno zmínky.
Jsme na bytě v jizbě podkrovní.
Jsme milenci sklínky.

Jsme blouznivci krásných vyhlídek
na střeše cizí.
V těch palácích cizinec bohatý,
a šlechta, prý ryzí.

V kouř komínů, v rachot kol, dunících s hor,
v hřmot hamrů, jež tlukou,
my Bezručův deklamujem vzdor.
Však nehneme rukou . . .

A království! království! s cizích střech
my křičíme dolů.
Ba, dokud lze dohlédnout se Čech:
nuž, ťukněm' si spolu! . .

II.

A království české je invalid,
jenž v čase krátkém
úd po údu ztrácel, až musil jít
za kolovrátkem . . .

On žebral za Josefa Druhého,
za Terezie.
Jej chromého našli a hluchého.
A škrtli z historie.

Co lepšího po něm, rozdáno
do musejí říše . . .
Cos uloženo, cos prodáno,
cos v hradní schováno skrýše . . . .

Však dovolili mu dojemně
na kolovrátek hráti.
Tak vydrží vrytý do země
dny, roky státi . . .

III.

On hraje tak roky nevšímán
na dřevěné noze.
Jen tu a tam kyne mu milostpán,
jenž jel tu ve voze.

Řve ulic ruch, tragický karneval
sil spoutaných mocí,
dnů těhotných touhou, jíž člověk vzplál,
i probděných nocí.

On hraje. — Na sukna záhybech
krev zašlá září.
On rozumí komice chvílí těch
už s vážnou tváří . . .

A hraje sedrán, psy štván a bos . . .
Svět slyší i vidí . . .
Ty písně, jež vložil ve stroj kdos,
moc jiná už řídí . . .

Jsou podvržené písně ty,
zní úlisně v kraje . . .
To vídeňských vlád jsou kuplety.
A on je hraje . . .

IV.

A jednou, když stále tak musil hrát,
se zdálo mu k ránu:
že krále se dočkal přec český stát,
i magnátů, pánů . . .

V trůn improvisovaný usedl král
ve stylisovaném rouchu.
Kruh lokajů ze spánků odvíval
mu za mouchou mouchu.

Král urozené měl allury
a ptal, jak se sluší:
chtěl tajemství české znát kultury,
i rytířských duší . . .

To heroldi, v prašném oblaku
se rozjedše ptali
všech demokratických předáků,
z nichž paiři se stali.

Leč nikdo to tajemství nevěděl.
I věk mlčel smutně a zchytra . . .
Ten jeden z předáků oněměl . . .
A druhý vzkázal: Až zítra . . .

V.

A podivný zdál se mu druhý sen:
Ples, kostumy, na hlavě hlava . . .
Že celý hrad slavnostně osvětlen . . .
Ples dvorní. A sláva je, sláva . . .

Že jiný ruch zavládl . . . Nový tón výš
ty plebejce táh' až ke králi,
že měšťané usedlí před hradem blíž
se zaristokratisovali.

Že určité osoby ke dvoru zřel
po zámeckých kráčet schodech.
Hold vysokým „c“ kdos vzkřiknout chtěl,
kdos v básnických podat jej plodech.

Že na dlažbu vznešených Filistrů
se vysypal zástup celý:
hned tolik chefů a ministrů
co politiků jsme měli.

A vědci se rvali o stolice
a při tom, běda ó běda,
jak Bileámova oslice
cos hrozného mluvila věda . . .

Však lid chtěl jísti a proklínal
směr větrných korouhviček . . .
A lid chtěl jísti a málo dbal
těch vznešených osobiček . . .

VI.

Snil invalida a umíral,
když národ svůj v koncích viděl,
když za to, co dlouhé roky hrál
se pojednou do duše styděl . . .

Dnes invalida v závějích
sní pod svým kolovrátkem:
proč havran se prochází po polích
na ledu, na ledu tom hladkém?

Smrt, to bude smrt — oh, znechucen
se na vetřelce dívá . . .
A havran se blíží a kráká jen:
Co zbývá, co ještě ti zbývá?

VII.

Je zemička malá. A málo v ní
co hodno zmínky.
Jsme na bytě v jizbě podkrovní.
Jsme milenci sklínky.

Snad básník snil pouhý „modní“ sen
nad opičí klecí.
Vnuk procitne-li však v jeden den,
jej pochopí přeci . . .

III.

PÍSEŇ PRVNÍHO KVĚTNA

Podnikavost vědomá cíle je u nás vzácným Cizincem. Přijde-li, vyslechněme jej a důvěřujme mu.

I.

V to solidní, mrtvé město,
hasnoucí zvolna při západu slunce,
blýskající okny do zeleně parkánů
za podzimní zemité vůně
Cizinec mladý vkročil.
Po setmělé navigaci,
kde od kůlů černých hleděly nehybné lodi
na hroty věží,
Cizinec tenkrát přišel . . .

Zde kdysi byl zrozen
syn tuláka, vystěhovalce,
jenž před léty dávnými s ženou
tu marně útulek hledal,
za hrozných útrap a bídy . . .

A sotva že počali žíti,
již občanům bohabojným
se záhy tak prozradili
ti potulní přistěhovalci:
že dětmi jsou ruchu
a světla a slunce
i odvahy, plánů a víry
a neukojené touhy, jež chvátá
výš, nad nízké domky ulic . . .

To nesneslo solidní město . . .

Pak stalo se: Cizinec mladý
tu narodil se . . . a zmizel . . .
Táh' za karavanou bídy
širokým, bouřícím světem,
za zkouškami klamného žití . . .

Oh, karavana bídy jde světem, překrásným světem,
na obrovských paloucích travnatých její bdí kouře . . .
Jsou pohledy s výší do nížin, večery lákavé, hvězdné,
však při hladu strašném . . .

Ze samot a hájů volají ptáci a barvy planou,
měst neznámých život jímá po činech úžasnou touhou,
　　　　　　však při hladu strašném;
jde Cizinec, roste a sílí, syn světla, vzduchu a slunce,
　　　　　　však při hladu strašném . . .

Tak vyrůstá v noci a v dny, tak v trpké vyrůstá roky
　　　　　　syn ruchu a světla;
teď volný muž činu se po létech vrací
　　　　　　do rodného města . . .

V to solidní mrtvé město,
hasnoucí zvolna při západu slunce,
jež blýskalo okny do zeleně parkánů
za podzimní zemité vůně
Cizinec mladý se vrátil . . .

II.

Jak dávno tomu,
co v žebráckých toulal se hadrech
po této ubohé zemi,
co v zamlklých poslouchal školách

ty krotce líčené děje
svých zakřiknutých otců . . .
Jak dávno tomu,
co odešel dalekým světem
za novým dobrodružstvím . . .

Jak dávno, dávno,
co na černých lodích kupeckých
kdes u břehů Ameriky
se učíval měnivé násobilce
odvážných obchodníků,
za křiku papoušků, koupajících své barvy
v paprscích žhavého slunce.

To dávno,
co odloživ dělnickou bluzu
sen horečný dohonil činem
a po štěstí měnivém
svou zkušenost na pomoc poslal úsporám drobným,
je zmnožil a znásobil,
by po létech k soutěži vyslal
je v závod čestný . . .

A teď,
syn ruchu a volných prostor
a pokladů duše dobytých ztěžka,
stál v rodném svém městě . . .

III.

Byl mlád
a jasných barev měl oblek . . .
Bez allongeové paruky,
hned procházel za rána město.
Park povadlý, náměstí dlouhá a zdivená,
figurky podezřívavých otců
a zjitřené novotou dcery
a synové před svými krámky
si Cizince prohlíželi . . .
Kam kráčí Cizinec snědý?
A v který dům vejde
a na kterou pohlédne ženu
a koho osloví nejprv?
Kam půjde, čeho si žádá?
Proč přišel, Cizinec snědý?

Jde Cizinec zamyšlený
a nepromluví v den prvý . . .
Své ruce zkřížené na zad
prochází podzimním hájem
i miniaturním parkem . . .
Nad hřbitovem dumá dlouho . .
Snad nápisy smyté řeší
pod černými ostružinami?
Pak z brány cos vyčítá, smutek
jakýchsi rejtharských časů,
jež jedinou byly slávou
a poslední města chloubou . . .
Jsou jati tou pozorností
hle, zdá se, otcové města . . .
Leč nikdo se neosmělí . . .

Pak odchází, v divném snění
na odlehlá, smutná místa;
nad parkány topoly šumí
a v louce se klikatí potok
s vrbami nakřivenými . . .

Oh, znepokojení těžké
po městě se rozletuje . . .

Ne, že by snad bylo svědka
dob dávných, kdy otec tu hledal
a nenašel útulku kdysi . . .
Též nikdo si nevyčítal,
že ublížil člověku ruchu
a odvahy, plánů a víry,
tož otci Cizince toho,
jenž procházel nyní město,
je soudil a pozoroval . . .

Leč znepokojení rostlo:
všech novot se občané báli.
Všech cizinců pátravých příliš
a buřičů všech . . . A nejvíc
se báli dát schovaný peníz
za nevyzkoušené věci . . .

IV.

A Cizinec hledí, pátrá . . .
Šat exotický, krok pevný . .
Jak zatrpklý pohled se mění
čas po čase v záhadný úsměv:

oh, někde již jistě viděl
ty nizoučké vjezdy a práhy.
Za okny u stavu pracujícího tkalce
u vymírajícího stavu,
i toho kamnáře viděl dřímat
za stromy, jež svítí první zelení,
i toho krejčíka pitvorně se klonit,
i kupčíka vyhlížet z krámu,
tu bigotní starou dámu
potřásat růžencem v slunci . . .

Však neví už, kde to bylo, . .
zda před léty otec v trpkých
to kreslil epištolách?
Či v životě minulém kdysi
žil takový nehybný život
v bezvětří zapadlých krajů,
za neproniklými lesy,
za horami neprostupnými?
To všecko mu bylo tak známým,
tak příslovečným, jak tisíc
měst jiných, jež viděl dřímat
ve středu své ubohé vlasti . . .

Bez činů romantika,
v zdech zvětralých privilegia,
jež hynuly s roky . . .
Dlí přeslavní konšelé u džbánů,
co nad piškotovými dorty
se ženy potěšují . . .
Jdou roky . . . Skrz prejzy teče
do prázdnících se džbánů . . .
Zdi pukají solidních domů,
snad divokým žalem
nad přešlými staletími,
však prázdně dunícími . . .

Zde jedli, modlili se,
zde množili se a jedli,
a modlili se a množili
a umírali a jedli
a pili a množili se
pro jakýsi cizí prospěch,
pak umírali, . . . tak věčně . . .

Snad pracovali tu také.
Leč nikdo té neuzřel práce . . .

V.

Syn ruchu,
syn slunce a vzdušných prostor,
od mládí v života vírech,
jenž krvácející měl srdce
i něhou i mužnou silou,
když v noci zamyšlen stanul
nad městem, jež umíralo,
tu pohřební píseň slyšel:
O miserere, o miserere,
ó běda kraji, jenž vymřel . . .

Nad zakřiknutými domy
to zpívalo hrobovým tichem:
o miserere, o miserere . . .
Mdlí, neodvážní a skromní
se vyloučili z žití . . .
Zde výmluvně příliš mlčí
poušt Evropy naivně krásná . .
Schne tráva, by otroci její
si měkčeji podestlali
za hladových dnů a nocí . . .
Jak rostou tu sosnové lesy:
všem lidem tu třeba již rakví . . .

Na miniaturních polích
jen urodí se, co možno
za doby mdloby a smrti . .
O miserere, o miserere,
o miserere . . .
Leč nádherné — jsou tu — dvě věci:
Tož pohřby, a slunce západ . . .

VI.

To slyšel syn ruchu,
syn světla a přemítal s bolestí:
Proč Evropa vášnivě objímá
jen skutečně živé,
jen odvážné, silné a sebevědomé,
do nejzazších koutů nahlížející,
ty, projíždějící oceány,
ty křižující drahami zemékouli,
ty, vesele kupčící s osadami,
ty, ohrožující sebe, žoky zlata vylodňující
tam v zemích, kde zbrojíři zpívají
v hučení vášnivých dmuchavek,

kde nově ulitá děla jsou rozestavena,
kde v přístavech válečných černé ční lodi? . .

Oh, dávno, syn ruchu byl svědkem:
že Evropa objímá vášnivě
jen ty, kdož skutečně žijí.
Ty vítězné po hrozných bojích,
ty, milující ovoce staletých kultur,
ty, kteří si vybojovali místo
a třeba i s nožem v ruce,
než rozhodné počaly scény
za náhle zdviženou oponou . . .

VII.

Tak přemýšlel v tichu ulic
a bzučel si „zítřejší píseň".
Neb čekal, až vzejde slunce,
a nastane květnové ráno . . .

Den v první svou měkkou zeleň
své lichotné poslal slunce . . .

A Cizinec uvítal slunce
a bzučel si „zítřejší píseň".
Den první byl v květnu,
kdy každý svou píseň zpíval
jak srdce si žádalo z hloubi,
a Cizinec v náměstí stanul
a Cizinec zpíval svou píseň
těm, kdož ještě žili v tom městě:

„Hle, to je má „dnešní píseň" . . .
Ač Cizinec,
ač Cizinec z dalekých končin
a zapomenutý rodák,
já přišel, syn století,
syn ruchu a odvahy . . .

Já přišel,
bych v mrtvé poušti vykouzlil život.
Jdu pokleslé naděje vzkřísit,
vzmach křídel jdu rozburácet,
jdu pokroku syny vzývat . . .

Chci celé století přeskočit
v před pádícím ořem,
až v umdlených lebkách
to zajiskří chtěním.
Jdu poklady ukryté hledat:
Chci divokou silou obrovská popohnat kola,
a párou pobídnout písty, chci výskati slyšet ventily,
by rozveselily smutek mrtvého hnití . . .
Však ne tak, bych zotročoval,
leč abych jen stejně těžil s dělníky budoucnosti . . .
Chci peněžní obrat. Chci veselé obchodování,
chci s cizinou rovnost a poptávku po svojí práci . . .
Chci, abyste přilnuli záhy k železným obrům
budoucna,
chci, abyste naslouchali té výmluvné, hučící mušli,
jíž cizina zpívá a miliony všech národů mluví . . .
Chci, abyste navykli písni budoucna,
než vymrou idyllická řemesla i nizounké vaše
krámky . . .
Jdu mezi vás, Apoštol jinak chápané práce,
jež zakotvit žádá si jmění
na vlastní vzbuzené hroudě . . .

VIII.

Tak mluvil . . .
A s úžasem slyšelo město . . .
To město, v němž málo kdo chápal
tu píseň prvního května,
jež zněla jinak, než ony
za časů idyllických . . .
Jak v čmeláků zjitřeném hnízdě
to hučelo, v smutném parku,
před kostelem, na všech baštách . . .
A figurky podezřívavých otců,
i zvědavé novotou dcery
i synové před svými krámky
na Cizince pohlíželi
s výsměšnou zdvořilostí . . .

I chudina ve strašných hadrech
se scházela na náměstí,
ta chudina, zastrčená
do děr a ucpaných klecí,

a v polích paběrkující
ta chudina hrozná,
ta nepodnikavosti kletba
a kořist černé ruky . . .

Jak hladoví Lazzaroni,
tak zřeli na syna ruchu
a slunce a volných prostor,
však nevěděli si rady —
neb moh to být posel z pekla . . .

I rozumní, opatrní,
ti otcové podezřívaví
za dlouhých sezení nočních
tak zlovolně předvídali:
ten odvážný v bídě skončí,
syn pravý svého otce . . .

Stál cizinec. — —
A smál se. —
A smál se v převaze vítězné . . .

Pak odešed k vodám a k lesům
táh' za sebou zástupy první
zítřejších přívrženců
i hladových Lazzaronů
i zvědavých, dobrých otců,
i synů, zamknuvších krámky,
na čin již čekajících . . .

Ten jediný byl, jenž myslil . . .
Ten jediný byl,
jenž nebál se dnešní ztráty,
ni zítřejší. V budoucnost věřil . . .

A poučiv druhy v práci,
klad základy k svému dílu . . .

